

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

**Az új „párt-programm”
vagy egy kis farsangi tréfa.**

— február 16.

Négy hosszú esztendeig volt Bánffy báró Magyarország „nagy ura”. Hatalmasság volt ennek a szónak a legsajátabb értelmében. Rettenetes hatalmasság, amelynek akaratához mindazok simultak, a kik félték az „erély”-étől s a mely elsöpört mindent, a mi nem vetette magát alá az ő makacs akaratának. A millennium esztendejét örökre emlékeztetéssé tette egy olyan választással, a melyben a hivatalos erőszak tengerébe fuladt minden szabad meggyőződés. Szóval Bánffy Dezsőnek az ekképp saját képére formált parlamentjével több éven át módja is, eszköze is volt minden ideáját megvalósítani, szép Magyarországot úgy tenni boldoggá a hogy ő képzelte. Árpád hódította, Szent István állammá tette, de Bánffy a saját módja szerint alapjából át-reformálhatta volna ezt az országot. Csak akarnia kellett volna.

Miért nem tette, miért nem akarta? És miért hogy most, majdnem ötesztendei pihenés után intézi szövegét azokhoz, a kik „akarni tudnak”? Olyan nagy kérdés ez,

a melyre aligha találja meg valaki a feleletet abban a terjedelmes nyomtatványban, melyet Bánffy Dezső aláírásával „Az új párt programja” czímmel tegnap tett a posta aszerkesztőség asztalára. Mert ha valakinek annyi eszméje van, a melynyit ez a nyomtatvány egy lélekzetre összefoglal, arról fel lehet tenni, hogy akkor valósíthatta volna meg ez eszméket, mikor a kormány rudja a kezében volt, ha pedig akkor nem voltak eszméi, mikor ilyenekre nagy szükség lett volna, ugyan kívül hiteti el, hogy most vannak eszméi, mikor ilyeneket a letűnt mult után senki se vár tőle?

Arra a kérdésre se adja meg a hosszú lélekzetű proklamáció a választ, hogy miért alakít Bánffy Dezső pártot? Ámbár ő ugyancsak bőven igyekszik megindokolni, hogy mely rugók indítják, mikor kilép a porondra. De az ő indoklását nem fogadja el a választóközönség. Parlamentáris államokban szokás, hogy a megbukott miniszterelnök ellenzékbe megy, hogy a megbukott elveit ott képviselje s azoknak a legközelebbi alkalommal újból érvényt szerezzen. De Bánffy Dezső báró 1899-ben nem ment ellenzékbe, hanem beleült a főudvarmesteri méltóságba. — Ha

voltak hivei, a kik az ő hivei voltak és nem az általa és a választását intéző főhőherlegénye által képviselt hatalomnak a hivei, tegyük fel: ezek talán akkor melléje állottak volna. De öt esztendő nagy idő. Bánffyt elfeledték és nem hívták politikai akcióba. — Senki se kívánta vissza. Az általa vezetett többség együtt maradt nélküle is. Még a legszorosabb udvarát képezett hivek is a szabad-
elvű párt egységét tekintették fontosabbnak, mint az ő személyét. Micsoda közszükség kívánja tehát, hogy egy letűnt korszak, letűnt vezére a nemzetére appelláljon? Kikre vél Bánffy támaszkodhatni, mikor most — személyesen másnak nem mendható okból — zászlót bont és programot ad, hogy pártot alakítson?

Programot? Álljunk meg csak egy percre. Mit értünk politikai program alatt? Olyan elveknek az összefoglalását, a melyeket a köz javára érvényesíteni akarunk s a melyekhez a nemzet egy kisebb vagy nagyobb része azért csatlakozik, mert azokat a magáé-
nak ismeri és azt akarja, hogy azok érvényesítése által az összeség a haza sorsának a javítását elősegítse. Nos, a főudvarmester írása

Mikes levelei.

— Irta: **Nagy Zoltán.** —

(Folytatás és vége.)

III.

Zugó füzes mentén,
Hadi sátor árnyán,
Tiszabecsi táborunkból
Irok neked, drágám.

Legboldogabb ember
— Lelkem Isten látja,
Nagy Rákóczi fejedelem
Legbelsőbb diákja.

Szeretném leírni
Fejedelmünk néked,
Képzeletem sasszárnyáról
Szedve minden féket.

De vaj' úgy is, úgy is
Elbirja-e érni?
Szálló sas a fényes naphoz
Hozzá tud-e férti.

Emelinti szárnyát
Hire már nevének,
Arany szívet, aczél lelkét
Zengi már az ének.

Ezer s ezer jó kard
Hírét, nevét írja,

Beste labancz, német bőre
Pergamen papirja.

Mint ősszel a darvak
Ha verődnek sorba,
Minden vitéz táborába
Gyülekezik sorra.

Vére hulltát érte
Hej! de hogy is bánna,
Édes anyja fia holtát
Bizony megbocsátná.

Te is, ugy-e, te is
Megbocsájtasz nekem,
Köszönetlen, bucsuzatlan
Szöktem el az éjen.

Arczod halaványra
Ne fesse a bánat,
Kis galambom, jobban fáj az
Én szívem utánad.

Mikor táborunkra
Leborul az este,
Eszembe jut: ott lehetnék
Ablakodnál, lesbe?

Mikor fegyver szorít,
Kengyelben a lábam,
Eszembe jut: puha karod
Takarhatná vállam.

Török-sip ha sipol,
Áldomás ha járja,

Eszembe jut: talán most hull
Értem könyvid árja.

Ne busulj, ne busulj,
Juliánám, szentem,
Ad az Isten diadalmat,
Visszaszállok menten.

Valóra ha válik
Nagy Rákóczi álma,
Enyém léssz még, szabad hazám
Legszébbik leánya.

„Tárogató? Mi ez!”
— Isten veled, szentem. —
„Pördül a dob, dübög a föld”,
— Visszaszállok menten.

„Rajta kurucz! A nap
Labancz-vérbe szálljon!
Haj, Bercsényi...” — Juliánám,
Az Isten megáldjon.

IV.

Fekete gyászt irok, Juliánám, néked,
Könyim árja tesz rá halovány pecsétet.
Fekete gyászt irok, igazság bukását,
Nagy Rákóczi Ferencz el-kibujdosását,
El-kibujdosását.
Holló szárnyu hírét bizton már vettétek
Trencsényi csatának, Majtbény mezejének,
— Isten a tudója, el, hogy hogyan bírom —
Most meg nagy Rákóczi bujdosását írom,
Bujdosását írom.

nem politikai program. Banális szóval élve mézes madzagnak lehetne mondani, a mit végig húz mindenkinek a száján. Komolyan szólva: összehordása az mindannak, a mi magyar agynak, magyar szívnek tetszetős, tekintet nélkül arra, összehozható-e a tűz a vízzel; a mit felsorol, realizálható-e; figyelem nélkül arra, nincsenek-e a követelmények egymással is ellentétben és nem törődve azzal, hogy kitől vannak kikölesönözve helyesebben kisajátítva az ideák, a melyeket a program írója édes, pikáns szószszal leöntve minden magyar elé feltalál. Az ilyen vegyes salátát programnak mondani nem lehet; az ilyen irányt komoly-számba egy politizáló ember se veheti.

Mit akar az „uj párt“, melynek még nevet se tudtak adni Bánffy kivül inkognitóban levő szervezői, ha ugyan van annak Bánffyn kivül más szervezője is? Kormányképes ellenzéki pártakar lenni, hogy oly helyzetet teremtsen, melyben visszaszerezheti a hatalmat fejének. Hogyan akarja ezt elérni? Ugy, hogy tulliczítal minden létező pártot és minden pártnak a programjából kilopkodja annak lényegét aztán az egészét összegyurja. Közjogi alapja 1867; elve a függetlenség. Célja a magyar nemzeti állam; feifelé aulikus, Ausztriával szemben szeparatistikus; apolgárokkal szemben szabadelvű; az alsó rétegeknek beadja a szoczializmust. Önálló vámtérület kell neki és nemzeti bank és milderre ráadásul — választási reform! Bánffy Dezső és választási reform! Ugyan kérem, ne nevesenek!

Félünk, hogy ez a kérésünk hiábavaló lesz. Sokan fognak a leg-

közelebbi napokban nevetni ezen az ugynevezett programon, melylyel Bánffy Dezső akarja boldogítani az ors/ágot. Egyformán fognak nevetni a szabadelvű polgárok, a kiknek eszüik ágában sincs elhinni, hogy ötesztendei pihenés egészen az előbbi ember ellenkezőjére alakította volna át az egykori miniszterelnököt; a függetlenségi pártiak, akiknek a legfőbb program-pontjait a 67-es alapon óhajtja megvalósítani; az Apponyi Albert hívei, a kiket egykor ki akart irtani a képviselőházból s a kiknek a programját most nem csak lemásolja, de még tetézi is a kiegyezés kereteinek tágitása tekintetében; a néppártiak, a kiktől kölesön veszi a katolikus autonómia követelését és így tovább. Kik lesznek az uj párt tagjai?

De hát miért ne nevetnénk? Farsang vasárnapjára került az ország kezébe ez az irás és Karnevál adományait vigan kell fogadni, kivált a mostanihoz hasonló nehéz és komoly időben. Vigan kell fogadni akkor is, ha a tréfa szerzőjének lenge és pajzán uj jelmeze alól ki is látszik a — lába. — Hát csak mulassunk; másra az uj program úgy se lesz való, mint egy kis farsangi vigságra.

POLITIKA.

— február 16.

Időközi választások. Bodajkról írják: A képviselőválasztás február 18 ikára van kitűzve és igen hevesnek ígérkezik. Három jelölt küzd a mandátumért: dr. Szeles Odön függetlenségi, Perczel Béla néppárti és gróf Széchenyi Viktor szabadelvű párti. Az utóbbi a minap mondta el programbeszédét, a melyben csak feltételelesen vallotta magát

Tisza hívének, a kinek segítségére akar lenni az obstrukció legázolásában, de azután fentartja magának cselekvési szabadságát. A magyar vezényleti nyelvet követeli és mint volt katona, annak megvalósítását könnyen lehetségesnek tartja. Széchenyi Viktor gróf szombaton négyesfogaton hajtattott Keresztesre, de ott a választók foltartották és nem engedték be. A függetlenségi jelölt támogatására a kerületben vannak: dr. Horváth Gyula és Koller Ferencz képviselők.

A jövő év hadügyi költségvetése.

Az idei közösügyes költségvetést még tárgyalja a magyar delegáció és a közös hadügyminiszteriumban már megkezdték az 1905-iki költségelirányzat munkálatait, a melynek elkészülte annál sürgősebb, mert elintézésére ez év májusában a delegációk ujból egybegyűlnek. A költségvetés — mint a P. Ll. jelenti — a jelenlegi budget előirányzat alapján fog állani és teljesen az eddigi követelések kerete között fog mozogni.

A románok aktivitása.

Az aradi román korifeusok vezetése alatt az összes románlakta választó kerületekben megindult a választási mozgalom. A szervezkedés esendben, de biztos léptekkel halad előre a románok között. Minden kerületben a központi vezetőség két bizalmi férfit jelölt ki a választási előkészületek megtételére és a szervezési munka vezetésére. Ezek a bizalmi férfiak tagjai egyuttal a román nemzeti pártnak is. A választásokat a központból fogják intézni, a két bizalmi férfi előterjesztései alapján. A szervezési munka negyvenöt kerületben folyik s a mint a parlament feloszlata valóra válik, azonnal össze fog ülni a román nemzeti konferencia, a mely proklamálni fogja az aktivitást. Ez időszert különösen a nagylaki mandátum elnyerése foglalkoztatja a románokat. A románok megegyeztek a tótokkal abban, hogy egy emberre fognak szavazni: legyen az román vagy tót; biztosak abban ugyanis, hogy e két nemzetiséghez tartozó választók képezik az abszolút többséget. A románok és tótok ez elhatározása nagy felháborodást keltett a nagylaki magyar érzelmű választók között.

Mai nap átlépi még a batárszélet,
Idegenbe indul segedelem végett.
Remél ő még . . . Én nem. Sejtő lelkem látja,
Ekkott úgynek nem volt, nem is lesz barátja,
Sose lesz barátja.

Idegenben éli dicső élte végét,
Testét fadi más föld, feledés emléktét,
Mostoha lesz neki a kékelő ég is,
— Messze idegenbe vele megyek én is,
Vele megyek én is.

Vele megyek, testét testemmel, hogy óvjam,
Egy legyen a sorsom vele roszbán, jóban.
— Haj, de sok nagy hősnak árulását láttam,
Magamban bizom én, nem bizom én másban,
Nem bizom én másban.

Vele megyek. Nem látsz Juliánnám többé,
Élj boldogul, engem idegen hant föld bé.
Imádkozom érted egy életen által,
Üdvödet vezeklem bus bujdokolással,
Bus bujdokolással.

— Tavasszi szél sóhajt a falomban által . . .
Akkor is tavasz volt, özön sok virággal,
Orgonafa, akác, mályva, jázmin szerte . . .
Koblemre borultál, ott, lenn, a kis kertbe,
Virágos kis kertbe.

Bahudyt szemmel látom . . . Leborult az este,
Ablakodás állok, liljom arezod lesve,
Jönnöd kell! Epedve várok . . . várok . . .
[várok . . .]
— Fölöttem magányos, késett holló károg,
Sötét holló károg.

Nyoloz éve már, remény s bú nyoloz hosszú
[éve]
Lebegő mérlegre van sorsunk letéve.
Hívám, a menyü üdvét mindörökre birom,
Egy billenés — s imé, végső búcsúm irom
Végső búcsúm irom.

Isten veled, szentem, Isten veled drágám!
Rád gondolok, míg csak bolygok e föld hátán.
Talán száll is hozzád néha egy levélke,
Harvadozó fáról, szívemről letépve,
Szívemről letépve.

Ha egyéb nem lehetsz, légy az „édes
[néném“,
Szegről-végről úgy is rokonok is lévén.
Egy-két hir te rólad, nincs is egyéb vágyom,
— Édes néném, immár az Isten megáldjon,
Az Isten megáldjon!

V.

Édes néném! Jó hirt, tudom, nem vár tölem.
Csak fekete holló visz hirt énfelőlem.
De a mit most irok, feketébb a gyásznál,
Fekete lesz minden, mire árnya rá száll.

Hiába várják már nagy Magyarországon,
Mi nagy fejedelmünk, haj! nem él immáron.
Üröm poharunk, hogy fenékgig beteljék,
Magához szólítá a mennyei felség.

Aldott szive tája nem fáj értünk többé,
Nem fáj annak semmi, kit nehéz hant föld bé.
Sose sajnáljátok, a kit eltemettek,
A kik itt maradtak, árvák azok lettek.

Eltemettük testét szomorú pompával,
Meg is megsirattuk zokogó sirással,
— S számláljuk továbbad a napok futását
Örömtelen jöttét, szomorú mulását.

Elmult nagy időkre vissza-vissza nézek,
Meg megcsendül egy-egy dörgő harczi ének,
Zug a csata, ifjan szállok im a hadba . . .
— Semmi! Csak a Márvány-tenger zugó habja.

Az az ének! Az szólt valamikor, nyáron,
Virágokkal ékes zágoni határon,
Reménykedőn vigan, közepén az éjnek,
Nincs annál szomorubb temetési ének.

Tavasz volt. — Azóta mindig az őszt járom!
Csupa remény. — Hej, hogy emlék sincs
[immáron!]
Akkor Kied . . . Most meg azt sem tudom, él-e?
De sokat, de sokat temettem el véle.

Azt se tudom, él-e Kied s milyen sorban,
Csak irom, csak irom leveleim sorban,
Bolond öreg észszel, tudom, bár hiába,
Nem Kiedhez jutnak: a láda fiába.

Egész halom immár! Olvasgatom őket . . .
Vissza-vissza hozzák az elmult időket,
Csak az ifjuságod nem hozza el semmi . . .
— Bolond köny . . . Ejj! Mástépp most se
tudnék tenni.

A háboru és a buzaárak.

— Szemelvények a pénzvilágból. —
— február 16.

Mikor Port-Arthurnál eldőrdült az első ágyulövés — Magyarországon közel 2 koronával emelkedett a buza ára. A békeszerető ezár az első imát mondotta el dicsőséges hadseregének győzelméért — és nálunk 25 koronával esett a vezető értékek árfolyama. Mily csodálatos jelenség ez, mely öröktörvény jellegével birni látszik és mégis mily természetes és egyszerű. Nem az embereknek pusztulása, a kilőtt lőpor és torpedók által okozott veszteség az az ür, mely betöltésre vár; az emberek, a természet örök rendje szerint, újabbá váltatnak fel, a csatatéren elhalt vitézt az emberiség mérlegében az ujszülött pótolja, a lőpor ára megterül az emberiség fokozott forgalma s annak általános jutalma, a magasabb adó által. A mi világraszóló kihatása van az ilyen háborúnak, az mind azokban a nemzetközi viszonylatokban kereshető és található, melyekkel az ágyudörgés, a dinamit robaja járnai szokott.

A mi a japán-orosz háborut illeti, az főleg a nyerstermények s azok közül első sorban a kenyér-mag ár-emelkedését indokolja. Mert nem fog elmúlni egy hét — és Oroszország kimondja a nyerstermékeknek kiviteli tilalmát. A háboru előreláthatólag hónapokig fog eltartani; a ma csak néhány ozredet számláló orosz hadsereg, a japán haderő tetemes volta miatt százazrekkel lesz megtöltendő. Mandzsuria terméketlen, tél is van, készletei sincsenek. Orosz búzával fog élni tehát az orosz katona, az orosz búzának tehát kimennie nem szabad; és ha behozatalra talán nem is lesz szüksége, feleslegét ki nem eresztheti Oroszország. Németország, Franciaország és Anglia — e három beviteli állam — az orosz búzát nélkülözve, amerikaiakra szorul; ámde Argentiniában igen közepes volt a termés. Ausztrália sem mutatott fel számbavehető felesleget. Igen természetes tehát, hogy Magyarország buza-készlete élénk keresletnek fog örvendeni és malmaink, melyek már is kaptak Londonból tetemes lisztrendeléseket, fokozott mérvben fogják igénybevenni piacainkat.

Mindezekből — bár nem szívesen vállalkozunk próféta szerepre — méltán azt következtetjük, hogy búzáink, ha nem is egy, miként az a spanyol-amerikai háboru idejében történt, 32 koronára, de előreláthatólag 22—24 koronára fog emelkedni; be fog tehát végre következni az az állapot, melyet gazdáink oly régen óhajtottak: gazdag termésüket drága áron fogják eladhatni.

De sok gazda-ember fogja áldani azt a kis, ferdeszemű sárga népet, mely Dávidként szembe mert szállani az orosz Góliáttal! Mint a hogy már egy hónap óta áldja a gondviselést és — a mindenkinél jobban értesült diplomáciáját és érzékenyebb börtözését az amerikai farmer, a ki eladásait már hetekkel ezelőtt erre az alapra bázisozta. Érdekelt köreink előtt talány volt az, hogy Amerika 2 koronával is magasabban jegyezte búzáját a mienknél, — most már tudjuk annak okát s hál' Istennek, hogy még idejekorán tudtuk meg!

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

febr. 16.

A debreczeni Kereskedelmi és Ipark. tudvalevőleg feliratot intézett a kormányhoz a hitelszöv. visszaéléseinek meggátolása érdekében, s e feliratot pártolási céljából megküldötte az összes társakamaráknak. A beszttercebányai kamara legutóbbi teljes ülésében foglalkozott a debreczeni átirattal s ez alkalommal kimondta, hogy a hitelszövetkezetekre nézve a kamara kerületében oly nagyobb mértékű visszaéléseket még nem tapasztalt, a melyek külön felterjesztést tennének szükségessé, ellenben megragadja ezt az alkalmat is arra, hogy a kereskedelmi minisztert a fogyasztási szövetkezetek visszaéléseire, melyek ellen a kamara fenállása óta folyton küzd, újból is figyelmeztesse s azok orvoslását ismét megsürgesse. Erről a határozatáról a kamara hozzájárulási és pártolási céljából átiratban értesíti az összes társakamarákat. Örülünk a beszttercebányai kamara ezen helyes gyakorlati érzékre valló határozatának annál is inkább, mert reméljük, hogy felterjesztésében reá fog mutatni arra a nagy sérelemre, hogy az állami és törvényhatósági tisztviselők által alakított fogyasztási szövetkezetek száma a kereskedők és iparosok adóközpontosságának rovására egyre szaporodik azéül, hogy a kormány ez ellen a mindenképpen káros mozgalom ellen intő szavát a kereskedők és iparosok érdekében csak egyszer is felvette volna. Így legutóbb Pécsen, Kassán, Komáromban, Marosvásárhelyen, Szolnokon és még másutt indítottak a tisztviselők mozgalmat fogyasztási szövetkezet létesítése iránt.

Kétségtelen, hogy mozgalom eredményes is lesz s mindkét helyen rövidesen újabb versenytárral kell majd megküzdeniök a kereskedőknek és iparosoknak, ugyanazon polgároknak, a kik csak azért roskadoznak a súlyos adóteher alatt, mert az államnak, törvényhatóságnak és községnek roppant tisztviselőhadát kell eltartaniök. Hogy lesz-e bátorsága az új kormány e felfogásából a gyakorlati konzekvenciákat is levonni, még pedig levonni abban az irányban, hogy — ugyszólván — erkölestelen dolog a tisztviselőknak kereskedelmi versenyre kelni azokkal az adózó polgárokkal, a kiknek adófilléreiből élnek: nem tudjuk, de remélni sem merjük. Mert a mi kormányunk „liberális”. Bezzeg volt bátorsága ezt megcselekedni a „konzervatív-klerikális” bajor kormánynak, mely a bajor képviselőház kérvényi bizottsága előtt épp a napokban kijelentette, hogy:

„...a fogyasztási szövetkezetek kérdésében a miniszterium éppenséggel nincs a tétlen szemlélő szerepére utalva. A míg a tisztviselők megélési viszonyait mesterséges eszközökkel tulságosan meg nem drágítják, a miniszterium a kereskedő és iparos középosztály érdekében szembe fog szállani minden ilyen alapítással és már most megfelelő kitanitással és utasításokkal fogja tisztviselőit és alkalmazottait ellátni.”

Helyőrségi történet.

— február 16.

Nem a Bilsé hadnagy kis garnizonjából citálunk, egész más zsánerü ez a helyőrségi történet s elismerésre méltó szereplőire sokan fognak ráismerni.

Tehát: egy hadnagy, egy őrnagy és egy ezredes áthelyezésüket kérték a honvédséghez s mint kötelességtudó férfiak, kérvényük beadása napján elhatározták, hogy szolgálaton kívül csak magyarul beszélnek.

Történt aztán, hogy a fővárda parancsnoka a hadnagy volt, ezredügyeletes az őrnagy, az ezredes pedig benn volt az ezredirodában.

Az őrnagy fel akarta keresni az ezredet s így szólt a kaszárnyakapu előtt sétáló hadnagyhoz:

— Szolga. (Szervusz.)

— Szolga, őrnagy ur, — feleli a hadnagy.

— No — benn van?

— Ezres? (az ezredes?)

— Igen, ezres.

— Igen jól, (Ja wohl) bene van.

Az őrnagy felkocog a lépcsőn s kopog az ezrediroda ajtaján.

— Ki van aztat? — kérdi belülről az ezredes.

— Egemet van.

— A tanyai ház? (A Majos?)

— Igen jól (Ja wohl).

És itt megakadt a magyar tudomány. Az ezredes ugyanis így fejezte be a diskurzust:

— Herein, Herr Major!

Hanem azért ez a három ur mégis magyar lesz, mert az akar lenni.

Orgyilkosság.

— Saját tudósítónktól. —

— február 16.

Megrendítő eset történt a zólyom-megyei Motocz községben, a hol Pribovszky György erdővédet és feleségét lakásukon orozva agyonütötték.

A gyilkosság idején Pribovszky együtt ült a feleségével a szobában és éppen a vacsorához kezdtek. Az erdővéd 18 éves leánya, a mikor a konyhából a vacsorát bevitte, figyelmeztette az apját, hogy kívülről valami neszt hallott, alighanem valaki jár az udvaron. Az erdővéd nem törődve a leánya figyelmeztetésével, feleségével leült az asztalhoz, hogy hozzákezdjenek az evéshez.

Alig hogy leültek, az ablak alatt egy lövés dördült el és a következő pillanatban Pribovszkyné lebukott az asztal mellől. Az erdővéd ekkor felugrott, kezébe kapta a fegyvert és kiszaladt az udvarra. De alig lépett ki az ajtón, egy második lövés is eldőrdült s ettől az öreg erdővéd szíven találva elterült a földön. Az erdősz leánya annyira megrémült, hogy eszméletét veszve összeesett.

A szomszédlakók a lövés zajára összefutottak s ezek találták meg az erdőszet a konyhaajtóban, a feleségét a szobában és mellette az erdősz leányát, a kit csak hamar eszméletre hoztak, de az erdősz és felesége már halva volt.

Az esetről azonnal értesítették a szomszédos községben levő csendőrséget, mely a nyomozást azonnal bevezette s egy napi nyomozás után tegnapelőtt végre sikerült a tetteseket Szolók Mihály, Hutyera András és Hutyera Pál személyében kideríteni. Az elfogott gyilkosok bevallották hogy csak Pribovszkyt akarták agyonlőni a miért az több ízben följelentette őket lopáért.

Az első lövés is az erdővédnek volt szárvá, de a golyó az ablakon keresztül célt tévesztett s így az asszonyt érte.

A gyilkosokat bekísérték a beszercei királyi törvényszékhez.

NAPI HIREK.

Sorozások a megyében és Debreczenben.

február 16.

Tudvalevőleg a hetedik sorozási terv szerint sem lehetett a sorozást megtartani. Tisza István miniszterelnök tehát újabb sorozási tervek készítésére hívta fel egy közös hadsereg, mint a honvédség parancsnokságait. A közösen megállapított 8-ik és 9-ik sorozási terv már elkészült.

De vajjon azután meg lehet-e tartani a sorozásokat e tervek szerint. Ime a tervezetéseik.

A központi járásban Balmazújváros sorozási székhelylyel sorozások lennének április 6., 7., 8., 9. napjain, a második terv szerint április 25., 26., 27. és 28. napjain.

A hajduszoboszlói járásban (sorozóhely Kaba) április 6., 7., 8., 9. és 12. napjain, a második terv szerint 15., 16., 18., 19. és 20. napjain, a hajduszoboszlói városi járásban (sorozási hely Hajduszoboszló) április 12. és 13-án, a második terv szerinti 14. és 15-én.

A h.-böszörményi városi járásban április 18., 19. és 20. napjain, a második terv szerint április 22., 23. és 25. napjain, a h.-böszörményi járásban április 21., 22. és 23. napjain, a második terv szerinti 26., 27., és 28. napjain.

A h.-nánási járásban április 12., és 13. napjain, a második terv szerint 14. és 15-én.

Debreczenben a sorozások e tervek szerint vagy április 6., 7., 8., 9. és 12., vagy március 21., 22., 23., 24. és 26. napjain lesznek.

— **A színházi pályázati feltételek átdolgozása.** A városi tanács által a színházi pályázati feltételek átdolgozására kiküldött bizottság tegnap délután Vecsey Imre elnöklésével másodikban ült össze. A bizottság 20 szakaszt tárgyalt le, melyek közül többet módosított. Lényegesebb módosítások, melyeket a bizottság tett, a következők:

A városi ruhatár szabójának fizetését ezután az igazgató adja; az igazgató köteles úgy a férfi-, mint a női kart 14 személyre kiegészíteni; az előadások nem május 10-ig, hanem csak május 1-ig tartanak; a rendőri, tűzoltói díjakat ezután a házipénztárba fizeti az igazgató és ezt 10 koronában állapítja meg a bizottság.

Ezek a lényegesebb változások, melyek közül különösen a legutóbbit, hogy a rendőröktől és a tűzoltóktól, kik ott terhes szolgálatokat teljesítenek, el akarják vonni, nem helyeselhetjük. A helyett, hogy többet áldozna a város és lehetővé tenné, hogy a színészet állandó otthonot nyerjen Debreczenben, még garasoskodik, meg akarja vonni azt is, a mit eddig adott. A város terhein egyáltalán nem fog könnyíteni az a napi 10 korona, a mit a rendőröktől és tűzoltóktól el akarják vonni, ellenben súlyos csapás lenne ez a rendőrökre és tűzoltókra, kik csekély fizetésért folyton a közönség élet- és vagyonbiztonsága felett órkódnak. Kár az ilyen dolgokban garasoskodni és hisszük is, hogy a tanács nem teszi magáévá a bizottság javaslatát. De különben is, véleményünk szerint leghelyesebb lenne, ha meghagynák a régi feltételeket és annak alapján írják ki a pályázatot a színházra.

— **Domahidy Elemér** főispán hivatalos ügyekben pár napra Budapestre utazott.

— **Farsangi ebéd.** Ma délután a farsang utolsó napja alkalmából dr. Wolafka Nándor püspök ebédet ad, melyen részt vesz a városi tanács is teljes számban.

— **Degenfeld elutazása Amerikába.** Degenfeld József gróf, a ki az amerikai magyar ref. egyházakat egy egyházmegyévé akarja alakítani és azután valamelyik magyar egyházkerület fenhatósága alá helyezése céljából ma reggel a gyorsvonattal utazott el. A pályaudvaron megjelentek Rásó Gyula, Simonffy Imre, Karop Mór, Bartha Béla, Erőss Lajos, Oláh Károly, Márk Endre, Muraközy László, Debreczeni Jenő. A megjelentektől a gróf szívélyesen búcsuzott a vizitáltságig.

— Blaha Lujza Debreczenben.

Blaha Lujza, a nemzet csalogánya, ki 8 év előtt játszott legutoljára a debreczeni színpadon, ismét eljön Debreczenbe. Blaha Lujza 6 estén át vendégszerepel a debreczeni színpadon. A vendégszereplések határnapja még nincs megállapítva, de az igazgató már megegyezésre jutott Blahánéval, a mi mellett szól az is, hogy ma intézett kérelmet a tanácshoz, melyben Blaháné vendégszereplése alkalmából a helyáraknak 50%-al való felemelését kéri.

— **Megörült kántor.** A debreczeni római kath. egyház rokon-szenves, kedves modoru kántora, Balogh György, már évek óta nagyfokú idegbajban szenvedett. Kötelességét, daczára ennek, hiven teljesítette mindig s felebbvalóinak szeretetét érdemelte ki maga iránt mindenkor. Tegnap este azonban egy igen gyöttrő súlyos idegroham

után a szegény, jobb sorsra érdemes ember Baross-utca 20. számú lakásán, kevéssel éjjel előtt kiugrott az ágyból s feleségét, gyermekeit leüléssel fenyegette. Szóval kitört rajta az elmezavar. Hirtelen orvosért küldtek s dr. Balkányi Emil orvos kiszállította a kórházba.

— **A tanács szindarab vásárlásai.** A városnak értékes könyvtára van a színházban. Az intendatura ideje óta egyetlen szindarabbal sem gyarapodott a színházi könyvtár. A tanács, hogy a könyvtárt kiegészítse, megbízta Oláh Károly tanácsnokot és Gyulyás István volt színügyi bizottsági tagot, hogy azokat a szindarabokat, melyek a színházi könyvtárból hiányoznak és a melyek nyomtatásban megjelentek, szerezzék meg. A kiküldöttek a megbízatásnak eleget tettek és 350 ilyen szindarabot vettek meg a színházi könyvtár részére.

— **Híres bírók mester Debreczenben.** Wladimir Alexej szentpétervári bírók mester, a ki a világbajnokságot több nemzetközi versenyen elnyerte, Debreczenben időzik s a debreczeni torna-egylet tagjait birkozásra tanítja. Bravuros mutatványai valóságos csodálatot keltenek.

— **Leütötte a korcsmában.** Véres verekedés volt ma délelőtt az Árpádtéri Hermann-féle korcsmában. Szilágyi Imre kőműves legény betért a korcsmába részegen s pálinkát kért. Az egyik asztalnál ugyancsak ott pálinkázott már Lakatos Gábor népzeneész. Szilágyi minden ok nélkül belekötött a csöndesen idogáló emberbe, a ki persze nem hagyta az igazát. Szó szót ért, mignem egyszer Szilágyi, a ki a Gyöngyvirág-u. 20. szám alatt lakik, — felkapott egy nehéz tölgyfaszéket s úgy főbe vágta Lakatosot, hogy az eszméletlenül terült el a földön. Beszállították a kórházba a súlyosan sérültet, a kinek a koponyacsontja úgy szét nyilott, hogy az agyveleje is kilátszott. Ha agyvelőrázkódást nem kap, életben marad, de ha még ez is járul súlyos sérüléséhez, akkor halállal fizet a ma délelőtti pálinkázásért.

— **Emberekre ragadt állati betegség.** Csegén a lovak között hatalmas rühkór járvány dühöng. A járvány olyan nagy mérvet öltött, hogy még az emberek is elkapták. A járvány miatt az ottani mén-telepi apaállatoknak fedeztetésre való kivitele meg lett tiltva.

— **Elmebajos leány.** Az éjszaka egy rendőr az utcán egy kóborgó leányra akadt. Természetesen kérdőre vonta. A leány azt felelte, hogy egy főherceget vár, a ki neki vőlegénye s azért öltözködött selyembársonyba. Persze csupa csata volt szegényes, rongyos ruhája az eső miatt. A rendőrségen először azt hitték, hogy részeg, később kiderült, hogy elmebajos. Beszállították a kórházba.

Pártoljuk a hazai kisipart!

Vitárius Béla külföldön tanulmányozott keztyűs- és kötszerész mesternél

Debreczen,

A legfinomabb és legdivatosabb keztyűk, valamint a legszakoszerűben készült Sérvkötők, Haskötők stb. a legjutányosabb árakon kaphatók és megrendelhetők

Fötér, Bádgos-u. 1. Tóth Béla gyógyszer. mellett.
(Tisza-palota.)

— **Halalozás.** Egy elhunyt debreczeni polgárnő elhunytáról az alábbi gyászjelentést vettük: Szomorodott szívvél tudatjuk felejthetetlen jó nőm, szeretett édes jó anyának, nagyanyának, sógornő, nász és jó rokon néhai Szilágyi Zsuzsanna polgár Keszey Józsefné asszonynak f. hó 15, d. e. 10 órakor, életének 70 ik, boldog házasságának 54 ik évében, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 17-én d. u. 2 órakor fognak Timár utca 9-ik számú házuunktól a ref. egyház szertartása szerint az utjempompán tartandó rövid ima után a Czegléd-utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat, ismerőseinket és a nagyérdemű közönséget szomorodott szívvél meghívjuk. — Debreczen, febr. 15. Bánatos férje: Polgár Keszey József. Gyermekai: Keszey Erzsébet férjével Rác Miklóssal és gyermekeik, Keszey Gábor nejjével Hevesi Erzsébettel. Unokája: Bódy Irma férjével Borsy Lajos-sal és gyermekek, Rác Paula férjével Cseh Ferenczel és gyermekeik. Veje: Rác Endre és gyermekei. Nászai: öz. Rác Bertalanné, Hevesy István és neje. Sógornő: öz. Szilágyi Jánosné és gyermekei. Számos rokonok nevében is. Béke drága poraira!

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a debreczeni ev. ref. tanítók segélyegyesületének alapszabályait jóváhagyta.

— **A műpártoló egyesület választmánya** e hónap 18 án, csütörtökön este 6 órakor, az orvos-gyógyszerész-egylet Piac-utca 31. szám alatti helyiségében ülést tart, melyre a tagoknak teljes számban való megjelenését ez uton is kéri az elnökség.

— **A Zion egyleti tagok figyelemébe.** A Zion debreczeni betegsegélyező-egylet t. tagjai ez uton is értesítették, miszerint az 1904. évre érvényes választói névjegyzék a mai naptól kezdve 8 napon át megtekinthető az egyleti helyiségben naponta délután 6—7 óra közt. Esetleges felszólalások ugyanott jelentendők be az egylet titkárnál.

— **A vasárnapi tea-estélyen** elveszett egy gyűrűből egy gyémánt és egy karpereczből egy opákkó. Találtatott egy kékszalagos és ezüstdíszítésű fehér legyező, — és egy falazos legyező, — melyre az 1903. V. 28. dátum van írva — A drágakövek esetleges megtalálójá és a legyezők gazdája sziveskedjék a rendezőknél (Péterfia-utca 5. sz.) jelentkezni.

— **Függetlenségi képviselők Dalmáciában.** Megirtuk, hogy több függetlenségi képviselő Dalmáciába utazott tanulmányútra. A kiránduló társaságot Rákosi Viktor képviselő vezeti. Az utazásban a következők vesznek részt: Rajk Aladár, Chernel Gyula, Kubik Béla, Pozsgay Miklós, Hegedüs Károly, Madarász József, Leszkay Gyula, Kapotsfői Jenő, Kacs Kovics Géza, Kállay Lipót, Egry Béla és Hilbert Károly országgyűlési képviselők. A képviselők egy része péntek este Fiuméba érkezett, a másik része pedig szombat reggel érkezett a magyar kikötő városba s Fiuméből a Magyar-horvát hajótársaság „Gödöllő” nevű gőzösén délelőtt indultak el Dalmáciába. A kiránduló társaság sorra látogatja valamennyi dalmát kikötővárost. Utbaigazítással és felvilágosítással a Magyar-horvát társaság dalmáciai ügynökségei fognak a képviselőknek szolgálni. Az ut végpontja Kattaró, a honnan két irányban térnek vissza a képviselők, egyik részük Hercze-

govinán és Bosznián utazik vissza Budapestre, a többiek Fiumén át utaznak haza.

— **A honvédelmi miniszter és a lövőterek.** Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy a lövőterek veszélyeztetett körletén belül levő területeken a lakosság házakat stb. épített. Ezek az épületek a veszélyeztetett terület elzárását sokszor megnehezítették s a lövőterek további használatát egyáltalában kérdésessé tették. A honvédelmi miniszter most rendeletet bocsátott ki, a melyben föl hívja a törvényhatóságokat, hogy minden oly esetben, mikor valamely lövőtér veszélyeztetett körletén belül fekvő területeken a lakosság részéről valamely épület és közlekedési vonal építése, vagy valamely üzem megnyitása tervezettnék, erről a legközelebbi katonai vagy honvéd-parancsnokságot értesítsék, hogy az állam a maga érdekeit megóvhassa. A lövőterek körletére veszélyeztetett tilalom nem mondható ki s a honvédelmi miniszter az érdekeltekkel csak barátságos megegyezés útján akar kölcsönös megállapodásra jutni.

— **Letzter József fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44., dr. Ujfalussy haz. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratalnál levő kirakatokban.**

TÁVIRATOK.

Orosz-japán háború.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —
(Érkezik d. u. 1/22 órakor.)

Budapest, febr. 16.

Az orosz-japán háborúból ma biztosabb hírek érkeznek. E szerint a japánoknak sikerült Port-Arthur mellett partra szállani s a szárazföld más részein is megkezdték a partraszállást.

Nagy a forrongás a háború miatt a budapesti tőzsdén is, mint azt alábbi táviratunk bizonyítja.

A háború és a budapesti tőzsde.

Az orosz-japán háború ma nagy forrongást idézett elő a tőzsdén. A tavaszi, áprilisi buza még tegnap 8'87-el zárult, ma 9'01-el sürgősen keresték.

Vidékről különösen nagy a kereslet, nem kevesebb, mint 77 napi jegyet osztottak szét vidékiek között, a mi az utóbbi években még nem fordult elő.

Az értéktőzsde igen kedvetlen, a bécsi eladások erősen gyengülnek.

As orosz fővezér Port-Arthurban elszárvá.

Londonba a *Dail Express*-nek jelentik, hogy **Alexejev Port-Arthurban teljesen el van zárva a külvilágtól s így V adivostok-kal semmi összeköttetése nem lehet.** Távoli ágyudörgést hallanak.

Oroszok hajóvesztése.

Londonból jelentik, hogy Port-Arthur közelében három orosz hajót

a japánok megtámadták. Két hajó elsüllyedt, a harmadik még tűz-el.

Japánok partra szállása Port-Arturnál.

Megbízható forrásból jelentik, hogy Port-Arthur mellett **6000 főnyi japán csapatot sikerült partra szállítani, a nélkül, hogy az oroszok észrevehették volna.**

Elfogott orosz gőzös.

Londonból jelentik, hogy a japánok **egy orosz gőzöt elfogtak.**

Oszták területre szökött kozákok.

Lembergől jelentik, hogy 50 kozák, a kik a szibériai csapatokhoz vannak beosztva, a háború elől **oszták területre szöktek.**

New-York-ból jelentik: **Megerősítik** ide érkezett hírek, hogy **6000 japán katonát** Port-Arturnál partra szállított. **Alexejev orosz vezér Port-Arthurból kiment, hogy a japánokkal találkozhasson.**

Leporzott orosz veszteség.

A Frankfurter Zeitungnak **jelentik: Port-Arthur-nál 2 orosz hadihajó elsüllyedt, a melyről az oroszok hallgatnak.**

Cseh-országi rokonszenv.

Az orosz czár Lamsdorff orosz külügyminiszter útján hosszabb táviratban köszönte meg dr. Bastah cseh képviselőnek a czárhoz intézett üdvözlő táviratát.

A japánok robbantó szerkeze.

A japánoknak állítólag olyan robbantó szerkezet áll rendelkezésükre, mely hatásában felülmúlja az összes eddig ismert robbantó szerkezetet.

A szibériai vasutak sorsa.

A szibériai vasutak közül az orosz vezetésnek a mandzsuriai vasútvonalra fekteti a főszólt. Ezt a vasútvonalat erős őrséggel tartják, miután a japánok már többször el akarták rombolni a vasutat. **40,000 ember őrszi a vasutat,** de ez nem elég, miután a vasútvonal 6000 kilométer hosszúságú.

Eltűnt ügyvéd.

Budapest, február 16. A lapok azt híresztelték, hogy Naszodi Naszod József nagyikindai ügyvéd eltűnt. Ezt a hírt megczáfolják. Az ismert nevű ügyvéd Kolozsvárt van az elme-gyógyintézetben, miután előrehaladott állapota agylágyulásban szenved.

Gyilkosság szerelemfáltésből.

Budapest, február 16. Szegzárd-ról jelentik, hogy ott *Sack Győző* bádogos legény féltékenységeben *Jack Erzsébet* nevű kedvesét leszúrta. Azután öngyilkosságot akart elkövetni s mellbe szúrta magát. Sebe nem életveszélyes s épen ezért a mint felépül, **Jack Erzsébet meggyilkolásáért törvényszék elé fogják állítani.**

SZINHAZ.

Műsor:

Kedd: Tavasz. (C. bérlet.)
Szerda: Drótostót. (A. bérlet.)
Csütörtök: Szombatosok. (B. bérlet.)
Péntek: Egyenlőség. (C. bérlet.)
Szombat: Egyenlőség. (A. bérlet.)

Utazás Magyarország körül. Tegnap este, hisszük, hogy utoljára — Bokor hosszú lére eresztett igen vékony élvezetet nyújtó, látványos színműve került színre. A szereplők, látván, hogy a közönség igen kevés érdeklődéssel viseltetik az unalmas jelenetekben nem fukarkodó darab iránt, kedvetlenül játszottak. Figyelmet keletett Telakán Valér igazán kellemes tenorjával, rutinizott énekelésével. Jó lesz, ha az igazgatóság a jövőben igénybe veszi ezt a tiszta csengésű hangot.

Egyenlőség. Barrie nagy irodalmi értékű, nagy hatása, a szín-tiszta poézisre lefektetett színműve, az Egyenlőség pénteken kerül először színre. A darab főbb szerepeit Habnel Aranka, Menszáros Margit, Krémerné Lili, Csige Ilonka, Ebergényiné Amália, Klenovits György, Faragó Ödön, Pataki Béla, Iványi Antal, Krasznay Ernő és Virágháty Lajos játsszák. Az „Egyenlőség” pénteki premierjére jegyek már most előre válthatók.

Tengeri csaták.

Aktuális téma.

— február 16.

Erről a most véresen aktuális témáról nagyon érdekes cikket írt egy londoni lapba Bulten Frank, volt tengerész-tiszt. A tengeri csata mindig borzalmas volt: hajdan csak egy, mint most, de a karaktere mégis lényegesen változott a hajóépítés technikájának fejlődésével.

Rége, mikor a fából épült hadihajókat a vitorlák szárnya röpitette: egy-egy tengeri csata napokig is eltartott és intézésébe alapos beleszólása volt az — időjárásnak is. Szél és vihar kellett, hogy a hajók egymásnak ronthassanak és ha a szél egyszerre elállt, tétlenségre voltak kényszerítve a vitorlások is. Az ágyuk valami nagyon messzire nem hordtak, a golyók pusztító ereje is valóságos simogatás volt a mostani lövegekéhez képest, a megsérült faalkotmányt is könnyebb volt a víz színén tartani erős szivattyúzás segéd-mével, mint egy páncélos hajót.

Viszont a megrongált hajó egyszeriben az elemek játékszerévé lett, magával teljesen tehetetlen: a kit a fegyver megkimélt — éhen, szomjan kellett elvesznie a tenger közepén.

A modern tengeri csata egy dologban irgalmasabb az áldozataihoz. Hamarabb véggez velük. A nagy páncélos hajó, ez a vizen uszó acélvár, ha halálos sebet kapott, úgy süllyedt, mint a kő. Ót perc alatt már a tenger fenekén van. Menekülés róla csak abban az egy esetben van, ha közvetlen közelében más hajók is állanak. A ki jól tud uszni, ilyen esetben megmenekülhet; de ha más hajó nincs a közelben, egy élő lélek meg nem marad.

A csatába induló hajó szinte kísérteties

látvány. Mintha teljesen néptelen lenne: egy embert se lehet látni rajta. A modern páncélos hajó úgy van építve, hogy ilyenkor minden ember kemény acélfal mögött, védett helyen legyen. Ezenkívül a hajó egész földézetén nincs semmi, a mi gyulékony anyagból volna.

Egy látszólag halott, néma acéltömeg az egész, a mely halált szór magából. Fölgyujtani az ilyen hajót csak úgy lehet, ha a gyújtó lövedék előbb az egészet borító acélréteget szétrombolja valahol és belül gyújt meg valamit. Ha ilyen katasztrófa érte a hajót, az acélvár egyszerre átváltozik egy óriási acélkoporsóvá, a mely némán és nagy gyorsasággal süllyed a hullámsírba.

Hajdumegyiek a miniszternél.

Szoboszló város és a szoboszlói járáshoz tartozó községek deputációja járt a kereskedelmi miniszternél. A küldöttség tagjai között ott voltak: Kiss Ferencz p.-ladányi ref. lelkész és Doby Sándor földbirtokos, a nádudvari ker. függ. pártelnöke. Papp Elek orsz. képviselő, az ügy érdeméhez méltó szép és hatásos szavakban kérte a minisztert Hajdúvármegye érdekelt részei nevében arra, hogy a kérvényben felsorolt utvonalak kiépítését minél előbb rendelje el. Egyben örömmel üdvözli a minisztert, mint eddig egyetlen szakfőnököt a keresk. min. széken. Hieronymi a küldöttséget szívesen fogadva kijelentette, hogy maga is ismeri e vidék szükségletét, segítene is rajta sürgősen, azonban az obstrukció folytán nem állanak rendelkezésére a szükséges anyagi eszközök s így egyelőre csak pártfogó jóindulatot ígérhet. Egyszersmind Papp Elek elismerő szavait köszönettel fogadta. A küldöttség több tagja Hartig Sándor min. műszaki tanácsosnál is tisztelegvén, mint a ki az utépítést vezeti, meggyőződést szerzett arról, hogy a szoboszló-szováti és szoboszló-nádudvari utvonalak kiépítése első helyen van tervebe véve s ha az államháztartás rendes kerékvágásba jön, rövid idő alatt fel is lesz építve. Szoboszló város küldöttsége ezután tisztelegget dr. Morlin Imre min. tanácsosnál a közoktatásügyi miniszteriumban. Morlin azonban beteg lévén Zsilinszky államtitkárhoz ment a küldöttség. Itt Fekete Sándor szoboszlói polgármester adta elő Szoboszló város közönségének azon óhaját, hogy az áll. polg. iskolában a latin nyelvet rendes tanár tanítsa s egyszersmind a város ez iránti kérvényét az államtitkárnak átadta. Zsilinszky szívesen fogadta a küldöttséget és kilátásba helyezte, hogy a jövő iskolai évtől kezdve kinevezett rendes tanár fogja tanítani a latinnyelvet.

TARKASÁGOK.

A rejtelmes kulcs.

Kissé ravasz az alábbi história, a mely Debreczenben esett meg, de a mulatni szerető férjek okulására mégis följegyezzük.

Az asszonka olyan kalapot szeretett volna, a melyiken nem egy madárka van, hanem egész szárnyas család ütött tanyát. A férj azonban nem volt barátja a szárnya-

sok fészkekül szolgáló női kalapoknak, különösen azért nem, mert azok az apró kis jószágok némileg konnekszióban állanak az erszénynyel is. Ezen aztán összekaptak és a haragos férj ezzel a szavakkal csapta be az ajtót:

— Most már végigjáróm a város minden korcsmáját.

A kicsi asszony várta-várta az urát, de az nem mutatkozott. Tizenkét óra is elmúlt, a mikor a férj máskor már rég otthon van, nyugovóra térnek és olyan szépen — nem alszanak. Most pedig hiába várja. Szomoruan könyökölt ki az utcái ablakon és engedte, hogy a hideg szél libegtesse csipkés háziköntösét.

— Hol lehet, hol lehet, — töprengett a szomorú asszonyka.

Azutan észébe jutott, hogy a férje ura az X-kávéházba szeretett járni legénykorában. Mindenképpen meg akart győződni róla, hogy ott van-e, de a cselédet röstelte felköltetni és elküldeni. Különben is az úgy se tudja, hol van a kávéház. Az éji sötétben egyszerre egy férfi alakja tűnt fel.

— Ezt megszólítom, — gondolta az asszony, a ki tényleg odaszólt az ismeretlen ifjunak:

— Ugyan kérem, nem tenne nekem egy szívességet?

— Jutalom ellenében nagyon szívesen.

— Hát mit kíván?

— Egy csókot és járulékait.

— No jó, — szólt a kis hölgy beiegyező fejbólintással. — Meekapja, a mit kér, ha elmegy az X-kávéházba és megnézi, hogy ott van-e K. ur. Azután átadja neki a pinczérral azt a kis levelet, a mit most átdok önnek.

— Jól van.

A kicsi asszony levélpapírt vett elő és sietve ráírta a következőket: „Édesem. Engedek minden madarat, csak jöjjön haza és ne haragudjon a maga madarára.”

A fiu, a ki az asszony tudtán kívül egyike volt a férj legjobb barátainak, elindult, de hirtelen visszafordult.

— Hátha ön felültet engem és nem kapom meg az ígért dolgot?

— Hát itt van zálogul a csipkés kendőm.

— Az kevés.

— Hát mit adjak?

— Az előszoba kulcsát.

— Maga, maga zsarnok, — mondta az asszony, aztán belenyúlt a zsebébe és kivett onnét egy kulcsot. — Na itt van az előszoba kulcsa, — szólt és ledobta.

A fiatal ember megcsóválta a fejét és elsietett.

Főlkutatta az összes kávéházakat, míg végre az egyik nem elsőrangú kávéházban ráakadt a férjre. Földült arccal futott hozzá.

— Barátom, te itt vagy, míg a feleséged...

— Mi van a feleséggel? — tudakolta K. ur megdöbbenve.

— Gyere csak haza, a feleséged...

Nyomban kocsiba vetették magukat és a férj hosszas hallgatás után szinte siró hangon kérdezte:

— Hogyan jöttél rá?

A másik folyton csak ezt hajtogatta:

— A feleséged, a feleséged...

Végre hazaértek és a jóbarát az előszoba ajtajánál bucsut vett.

— Hát mi van a feleséggel? mond már?

A másik mosolyogva felelte:

— A feleséged ezt a levelet küldte neked, mert magába van és szomoruan várja a férjét.

Ezzel elment, de a ledobott kulcsról egy szót se szólt. Azt szépen elrejtette és még ma is szentül meg van győződve arról, hogy neki csak egy lépést kellett volna tennie és a fehér galamb a karjai közé repül vala. Pedig, ha tudta volna, hogy az a kulcs, a mit annyira rejtget, nem más, mint a... Különben erről legjobb nem beszélni...

Négy év — egy fél profuntért.

(Saját tudósítónktól.)

Arad, f. br. 15.

Tegnap kora reggel három pantallónadrágos, vörös hajtókás osztrák katona, szuronyos puská között egy rabruhába öltözött legényt szállított be a vasutól a várba. A bakák között lehorgasztott fővel haladó legény még teljesen fiatal volt s bizonyos, hogy még nem is a rendes sor alól került katonáékhoz, de a fegyházba már rendes katonai eljárás által került.

Négy évi szigorított várfogságra szállították ide Hvizda Róbert közlegényt Przemyslből, a kinek a büne talán még sem volt oly nagy, hogy az ilyen súlyos büntetést megérdemelte volna.

Tul fiatal volt a legény s így nem csoda, ha nagy étkü. A mindennapra kijáró fél komisz kenyér nem volt neki elég s egy megdöglötlan pillanatban, midőn az ő kenyere már elfogyott, a mellette lévő társának polczáról lelopott egy fél kenyeret s azt elfogyasztotta.

Társra a lopásról jelentést tett a századparancsnoknak s a vizsgálat rövidesen kiderítette, hogy Hvizda volt a bűnös.

A katonai szabályok értelmében hadbírótság elé állították Hvizdát s ezek négy évi szigorított fogházra és két és fél évi utánszolgálatra ítélték a szerencsétlent.

Az elíteltet tegnap hozták be az aradi váröröndbe Przemyslből, a honnan minden rabot Aradra szoktak szállítani.

Ma este már a „k. u. k. Strafhau“ nyirkos kazamátájában alszik a szerencsétlen elítelt, ha ugyan alszik, valószínű, hogy álom nem jön szemére, hanem elgondolkodik majd azon a tulszigoru ítéleten, a melyet rá mérték.

Ez alkalommal ismét csak aktuális egy pár szót szólni arról a középkori büntető kódexszkről, a mely katonáéknál még mindig divik s a melynek reformja ugyan a küszöbön van, de hogy mikor léptetik életbe, az még a jövő titka.

Ime egy eset, itt is mily kegyetlen ítélet: egy fél kenyérért, szóval egy kisebb-szerű lopásért, négy évi fogház! Természetesen védő nem létezik, ráolvassák a delikvensre az ósdi paragrafust s meghozzák az ítéletet.

A magyar büntetőtörvény is elég szigorúan bánik azokkal, kik lopás miatt kerülnek a bíróság elé, de mily távol áll ez még mindig a katonai büntetéstől.

A legfőbb ideje volna ezért már az oly rég hangoztatott reformokat életbeléptetni s megszüntetni ezzel azokat a barbár ítéleteket, a melyek most még nap-nap után előfordulnak katonáéknál.

REGÉNYCSARNOK.

A titok.

Fordította: **Krasznainé F. Mari.**

(3)

A tekintet fátyolozott lett, néha álmodozó, kutató kifejezést ölt, leselkedik a titokra. Mint a hogy a gyöngéd test rügyezik, úgy vonul át az ébredő lelken a sejtés, a bizonytalan várakozás és rebegő hangok lágy zenéje ébrádezik benne, az érzékek suttogó szava, a melynek lehellei befutja a tiszta ablakot úgy, hogy most már a meleg által befutott ablakon át nem igen jól lehet látni mi mozog ott benn a kis lélekben.

Azonban ki lehet találni: a titkot lesi. Az őrnagy ur nagyon művelt ember volt, szenvedélyesen szeretett olvasni és

mióta elhagyta a szolgálatot, éjjel-nappal bujta a könyveket. Szép barátnéjának kérdése nem hagyott nyugtot neki annak idejében és mint okos ember, be kellett magának vallania, hogy e kérdést nem először tették fel, hogy majdnem oly idős már, mint maga az emberiség. Mindenesetre sokat írtak róla akkor emberek és asszonyok és minek törte volna ő a fejét, ha más fejek, okosabbak, bölsebbek már rég megfejtették a rejtélyt!

Az öreg pergőmester egy egész könyvtárt kezdett gyűjteni a „gr. leánynevelésről.“ Mand asszony mosolygott, midőn egyszer egy régi könyvet hozott neki, melynek címét, hogy pedánsnak ne tűnjék, mindenféle mentegétdzések között hebegte csak el. Szent Hieronymus egy könyve volt a negyedik századból. Már ő is írt a leánynevelésről.

— Csakhogy mások voltak azok a leányok, melyeket ő ismert, mint a mieink, mondá Mand asszony.

— Mindenesetre másképp öltözködve, azt helybenhagyta az őrnagy; de a szórakozások után itélve, melyeket megtiltott nekik a szent ember: se színház, se táncmulatság, se ruha pompá! — a mi leányaink feltűnően hasonlítanak az övéihez.

Legjobban szerette volna tőlük a fényt, a levegőt megvonni.

Sohasem kellene láttatnia magát az ilyen fiatal teremtésnek nyilvános helyen, sehol egyedül lennie, még istentiszteletnél sem az anya nélkül. Még a fürdést is eltiltotta nekik, hogy ne keljen pirulnia saját meztelenségétől. Mand asszony gyöngéden értésére adta ellenkérését. Az őrnagy ismételten bocsánatot kért és újra kikért utlevelet szent Hieronymi számára.

Szükségem van bizonyítékaimnál erre az emberre, mondá; mert lássa édesem, a titok már akkorról ered, olyan messzire vezethető vissza.

Jól tudta, hogy meg sokkal előbbre vezethette volna vissza, minden kulturának kezdetéig Ádám és Éva és szégyelték meztelenségüket és aztán felöltözködtek. Az ősemberen — mint jegyezte meg az őrnagy — fordított lehetett volna a sorrend; az öltözködés szokásából származott a szégyenérzet, a védekezési szükséglet lassankint felébredtetta a másik ösztönt is. A mi leányaink egész ösztönszerűen szégyenlősek és ez kétségtelenül a kultürember legszebb és legfinomabb vivmánya: a szégyenérzet eredetileg fegyver az ösztönök legerősebbje, legvadabbja ellen, maga is ösztönné változott, váltak a megmentő, fenntartó erejű ösztönné.

Természetesen ezt is ismerte a régi világ. Milyen pompásan áll Pudiczitia asszony az ő márvány talapzatán!

Természetesen nagyon is szépen, nagyon is harmonikusan omolnak azok a stóla redők, semhogy ne kölesöznözzenek az alaknak érzéki ingert, hogy meghazudtolják nevét. Hiszen a rómaiaknak is meg voltak az ő vesztaszűzük. Ők is meghajtották térdeiket a szüzesség istennője előtt a természet karjaiba. Egészen másként az új hét. Askese volt az őskereszténység első követelménye. Jogos volt a házasság, de Istennek tetsző a nőtlenség, a cölibatus, a tökéletességhez vezető út. „Ki nem nőszül az jobban teszi.“ Midőn a nagy Paulus ezt a tant hirdette, lelki szemei előtt a katholicus templom hatalmas épületeinek boltzoata lebegett, szellemben látta a Péter-templom felé záródokolni az ecelesét, a militanést és a körmenetben lesütött szemekkel lépkedtek fehérruhás szűzek, kik az égszínké baldachin alatt a lefátyolozott titkot vitték.

(Folyt. köv.)

INGATLANOK FORGALMA.

Özv. Nagy Sándorné Horváth Erzsébet veszi a debreczeni 1893. sztkjvben foglalt

Pesti-utca 69. számú házat Lós Mihály és neje Nagy Sárától 2200 kor.

Zilahi Sámuel veszi a debreczeni 2614. sztkjvben foglalt Salátirom utca 16. számú házat a debreczeni első takarékpénztártól 4200 kor.

Cseresznyés János és neje Dávid Juliánna veszik a debreczeni 1959. sztkjvben foglalt Vendég-utca 52. számú házat Varga Ferenc és neje Tömösvári Máriaától 2300 kor.

Balogh Ferenc és neje Boldog Sára veszik a debreczeni 867. sztkjvben foglalt 4 hold 1545 négyszögöl ujosztasu földet Kovács Péter és Csontos Péterné Kovács Zsuzsánnától 2900 kor.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

Február 16.

Készáru: 5 magasabb.

Buza áprilisra	8.99—9.01
„ októberre	8.74—8.75
Rozs áprilisra	7.12—7.14
Zab	6.05—6.06
Tengeri májusra	5.56—5.57

SZINLAP.

Ma, kedden, február 16-án bérlet 114-ik szám „C“

TAVASZ.

Nagy operett 3 felvonásban.

Holnap, szerdán, február hó 17-én, bérlet 115-ik szám „A“

A drótostót.

Nagy operette 3 felvonásban, előjátékkal.

Uradalmi tea vaj

naponta friss érkezés 1 kilogramm

1 forint 20 krajczár, kapható

KERTÉSZ SANDOR

fűszer- és csemegé kereskedésében,

Kossuth-utca 17. sz

Új harisnya-kötőde.

Szodlák és Vámos-ház, Piacz-u. 32. sz.

FISCHBEIN KATALIN

(Schwarz Árminné.)

Elvállalom új harisnyák kötését, használtak fejelését, pamut, gyapju és mereztelített anyagokból, javításokat igen mérsékelt áron.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom ujonnan borendezett s bitűnő gégekkel ellátott

→ harisny-kötődemet ←

Vidéki megrendelések pontosan elkészültenek.

Tisztelettel

Fischbein Katalin.

Apró hirdetések.

EGY JÓ FORGALMU hentes-üzlet, szabad kézből eladó. Czim a kiadóba.

TERESKEDŐSÉGÉDEK főleg rőfös szakmából jó beszélőképességgel fix és jutalékra kerestetnek jövedelmező foglalkozáshoz. Ajánlatok „Jövedelem” czim a kiadóba küldendők.

Hirdetmény.

A „Püspökladányi Első Tavasárk-és Önszegélyző-egylet mint szövetség fel-ápolásában” bejegyzett cég felszámoló bizottsága, ezennel közhírré teszi, hogy a szövetséget felszámolója a debreczeni kir. törvényszék 1903 decz. 13-án 18039—1903. K. számú végzésével bejegyeztetett. Felhivatnak emellegva mindazok, kiknek a Szövetkezet ellen követeléseik vannak, hogy azok igényeiket ezen hirdetmény harmadszori közétételétől számított **6 hó alatt** a Szövetkezet felszámoló bizottságának okvetlenül bejelentsék, mert ellenkező esetben követeléseik figyelembe nem fognak vétetni.

Kelt Püspökladány, 1904 február 10.

A felszámoló bizottság.

Egy 6 lóerejű kazán

malomszerkezettel együtt, amelyeket csak néhány hónap óta használtak,

jutányos árban eladó.

Értesíthetni:

Weinreb Mártonnal

Zálnokon,

u. p. **Nagy-Derzsida,**

Szilágymegye.

Telefon 349.

Budai Károly cukrászda.

Telefon 349.

Van szerencsém a tiszteit közönség becses tudomására hozni, hogy cukrászdámban naponta különböző friss sütemények, tejszinnel töltve kapható, továbbá

friss Tea-sütemények. Mignon Kugler Dessertek, különböző Bonbonok, Liquerök. Uzsona (Priások) kis kalácsok Kuglupot, fölvert Tejszint, — friss Hasché és különböző ujdonságok.

Vidéki, mint helyi rendelések, pontosan eszközöltetnek. Helybeli távolabbi t. vendégeimnek kényelmére Telefont rendeztettem be és minden rendeléményt házhoz szállítom. A tisztelt közönség b. pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

Budai Károly, cukrász.

Saját készítményű Pemetelű czukorkát ajánlom.

Saját készítményű Pemetelű czukorkát ajánlom.

Saját készítményű Pemetelű czukorkát ajánlom.

SARAH BERNHARDT asszonyság Párisból

1903. évi berlini vendégszereplése után, amennyiben üzletember személyesen nagyobb bevásárlásokat tett, a következő levelet intézte hozzám:

Leichner ur! Szerencsésnek érzem magam Önnek csodálatraméltó gyártmányaiért (admirables produits) köszönetemet kifejezhetni.

Sohasem fogok más gyártmányokat használni és Párisból fogom Önhöz megrendeléseimet eljuttatni.

Ezer szives üdvözlettel! (milles compliments très aimables)

SARAH BERNHARDT.

Ezen fényes elismerés nagy diadalát képezi a **Leichner**-féle rizspornak és arcfestéknek. Különösen ajánlom:

Leichner-féle fettpudert,

Leichner-féle Hermelinpudert, Leichner-féle Aspasia pudert.

Mindennapi használatra is kitünő arcpuder kapható. A puder nem ismerhető fel az arczon, sőt az arcz azon érdekes szépséget nyeri, mely az egész világot bámulatra ragadja. — Mindenütt kapható, de csak zárt dobozokban. Csak így kell kérni: **Leichner**.

Leichner L. a királyi színházak szállítására, Berlin, Schützenstr. 31.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECZENBEN, FÖTÉR 31-İK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème arczsépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üdeséget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztítja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztátalanságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A kréméhez használható **Harmat-arczpor**, mely az arcznak nálandó poudert, a üde, ifjú színt kölcsönöz, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsas színben. Kitünő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. Próbadoz ára 50 fillér. **A Mollitergin** a legkiváló különösen kéz-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű légyságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehériti az arcz- s kéz-ápoló. Teljesen ártalmatlan. Nem zsiroz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és rögtön! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbort a legrovidebb idő alatt üdév, finommá tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kéz-ápoló fehérré, puhává változtat. Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Szomorodni borból kiváló gondtal készült gyógyborok, melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű készítménnyel.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerész a „Kigyó”-hoz Debreczen.

Dr. Borsos-féle

Növényi-hajszesz. Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Illata kellemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.

Dr. Borsos-féle **Növényi hajkenőcs.**

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készült ugyanolyan ható anyagból s ugyanolyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos! Egy tégely hajkenőcs ára 1 korona.

Az iztelen csukamájolaj teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.

China vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fillér.